

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET

Broj:
Nikšić,

Na osnovu člana 64 stava 10 Statuta Univerziteta CrneGore, a u vezi sa članom 24 Pravila studiranja na master studijama, Vijeće Filološkog fakulteta na sjednici održanoj 07. septembra 2021. godine, donijelo je

ODLUKU

I

Prihvata se master rad na temu „Analiza diskursa štampanih medija o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije“ kandidatkinje Ane Đurović, Studijski program za engleski jezik i književnost, smjer: Nauka o jeziku.

II

Imenuje se Komisija za odbranu master rada u sljedećem sastavu :

Prof. dr Igor Lakić, mentor
Prof. dr Milica Vuković Stamatović, predsjednica Komisije
Doc. dr dr Marijana Cerović, članica komisije

DEKANICA

Prof. dr Tatjana Jovović

**UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET NIKŠIĆ**

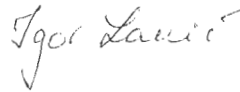
VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Predlažem da Komisiju za odbranu magistarskog rada „Analiza diskursa štampanih medija o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije“ kandidatkinje Ane Đurović (broj indeksa 1/11), Studijski program za engleski jezik i književnost, smjer: Nauka o jeziku, čine:

- Prof. dr Igor Lakić, mentor;
- Prof. dr Milica Vuković Stamatović, predsjednica Komisije;
- Docent dr Marijana Cerović, članica komisije.

Nikšić, 01.09.2021.

Prof. dr Igor Lakić

Studijski program za engleski jezik i književnost

UNIVERZITET CRNE GORE FILOLOŠKI FAKULTET			
Primljeno: 6.09.2021			
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
01	2229/1		

**UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET NIKŠIĆ**

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Odlukom Vijeća Filološkog fakulteta, Univerzitet Crne Gore, broj 01-437 od 18.02.2021. godine imenovana je Komisija za ocjenu magistarskog rada pod nazivom „Analiza diskursa štampanih medija o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije“ kandidatkinje Ane Đurović (broj indeksa 1/11), Studijski program za engleski jezik i književnost, smjer: Nauka o jeziku, u sljedećem sastavu: prof. dr Igor Lakić, prof. dr Milica Vuković Stamatović i docent dr Marijana Cerović. Komisija Vijeću podnosi

Izveštaj o ocjeni magistarskog rada

Magistarski rad „Analiza diskursa štampanih medija o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije“ kandidatkinje Ane Đurović napisan je na 142 strane. Pored uvodnih napomena datih u *Predgovoru*, *Izvodu rada* i *Sažetku* na engleskom jeziku, osnovnu strukturu rada čine sljedeća poglavlja: *Polazne osnove*, *Analiza diskursa*, *Diskurs pisanih medija*, *Britanski mediji*, *Izveštavanje britanskih medija o Bregzitu*, *Zaključak* i *Literatura*.

Koncepcija rada

U poglavlju pod nazivom *Polazne osnove*, koje se sastoji iz pet djelova (*Predmet istraživanja*, *Cilj istraživanja*, *Hipoteza*, *Korpus* i *Metode*), kandidatkinja obrazlaže predmet i cilj istraživanja na precizan i koncizan način, a zatim navodi i hipotezu na kojoj se rad zasniva. Kandidatkinja takođe daje uvid u način prikupljanja korpusa koji obuhvata šezdeset članaka, pri čemu je iz svakog lista analizirano po dvadeset članaka, koji su dalje podijeljeni na četiri teme. U dijelu teksta koji je naslovljen *Metode*, kandidatkinja predstavlja pristupe koji će biti korišćeni prilikom istraživanja.

U drugom poglavlju, naslovljenom *Analiza diskursa*, kandidatkinja pruža osvrt na dosadašnja istraživanja iz oblasti analize diskursa, definiše pojam diskursa i teksta, nakon čega se fokusira na pisani diskurs kao oblik interakcije, jezička sredstva i važnost organizacije pisanog diskursa. Kandidatkinja takođe prikazuje model „problem – rješenje“ koji služi kao ilustracija

pisanog diskursa. Ovo poglavlje završava se *Kritičkom analizom diskursa*, koja predstavlja jedan od pristupa analizi diskursa, i u okviru koje se daje uvid u teorije Normana Ferklaфа i Teuna van Dajka.

U trećem poglavlju koje je naslovljeno *Diskurs pisanih medija*, kandidatkinja ističe da diskurs medija predstavlja posebnu vrstu jezičke upotrebe i sociokulturne prakse, a samim tim i posebnu vrstu diskursa. Ovo poglavlje omogućava uvid u dnevne novine koje se, na osnovu kvaliteta, vrste izvještavanja i čitalačke publike, u Velikoj Britaniji mogu podijeliti na: ozbiljne novine, taboide i novine koje su između ove dvije kategorije. Pored toga, Đurović ističe važnost razumijevanja vijesti prilikom njihovog izučavanja, kao i značaj analize novinskih članaka za mnogobrojne discipline. Veoma važan dio ovog poglavlja zauzima prikazivanje različitih nivoa analize u diskursu novinskog izvještavanja, pa tako imamo uvid u van Dajkovu analizu mikrostrukture i makrostrukture. Postoji više modela shematske organizacije novinskih članaka, a ovdje su prikazani modeli Teuna van Dajka, Alana Bela i Igora Lakića. Kandidatkinja ističe da će u radu koristiti model Igora Lakića koji je zasnovan na analizi izvještavanja britanskih i crnogorskih medija o bombardovanju bivše Jugoslavije od strane NATO alijanse objavljenoj u knjizi *Diskurs, mediji, rat*.

U četvrtom poglavlju (*Britanski mediji*) upućuje se na značaj uloge novinara u modernom društvu i razmatra se pitanje objektivnosti medija. Iako bi mediji trebalo da obezbijede nepristrasne informacije, postoji tenzija između želje da se poveća zarada i omogućiti tačno izvještavanje. U Velikoj Britaniji je prisutna povećana koncentracija vlasništva i novine predstavljaju biznis, što sputava slobodnu štampu. Kandidatkinja prikazuje najvažnije karakteristike britanskih štampanih medija, sa posebnim osvrtom na novinske listove *Guardian*, *Independent* i *Times* čijim izvještavanjem se bavila u svom magistarskom radu.

Peto poglavlje posvećeno je izvještavanju britanskih pisanih medija o Bregzitu. Mediji širom svijeta izvještavali su o Bregzitu, a kandidatkinja Đurović se fokusirala na članke objavljene na zvaničnom sajtu *Guardiana*, *Independenta* i *Timesa*. Ova tri dnevna lista pripadaju različitim političkim usmjerenjima – ljevici, centru i desnici. U ovom poglavlju analizirano je šezdeset članaka, tj. po dvadeset iz svakog lista. Svakom listu je posvećeno jedno poglavlje, koje je podijeljeno na četiri teme: (1) referendum 2016. godine, (2) raspuštanje parlamenta, (3) prijevremeni izbori u decembru 2019. godine i (4) napuštanje Evropske unije 31. januara 2020. godine. Na kraju svakog poglavlja prikazan je rezime analize. Kandidatkinja se bavila uticajem političke orijentacije na odabir tema i jezičkih sredstva koja su korišćena prilikom izvještavanja.

U okviru lingvističkog dijela, koji podrazumijeva analizu makrostrukture i mikrostrukture, analizirani su svi članci, a u djelovima koji se bave intertekstualnom analizom nije bilo moguće obraditi sve, pa su prikazani samo najvažniji.

U *Zaključku* kandidatkinja predstavlja rezultate istraživanja koji prikazuju da su politička orijentacija medija i tržište dnevnih novina imali uticaj na njihovo izvještavanje, kao i na odabir tema i jezička sredstva koja su korišćena tom prilikom. Ipak, postojali su i primjeri kada su novinari o određenim događajima izvještavali neutralnije nego što bi se to očekivalo.

Literatura sadrži reference koje se pominju u radu (sedamdeset i osam referenci). Potrebno je napomenuti da rad takođe sadrži precizno navedene primjere iz svih obrađenih novinskih listova.

Metode i predmet istraživanja

Kandidatkinja Ana Đurović se u radu bavi analizom izvještavanja britanskih štampanih medija o povlačenju Velike Britanije iz Evropske unije, o kojem se govorilo i pisalo godinama prije raspisivanja referenduma. Tema je aktuelna, a činjenica da je napuštanje Evropske unije uslijedilo tri i po godine nakon referenduma govori o složenosti teme i neizvjesnosti u Velikoj Britaniji, što se odrazilo na Evropsku uniju, njene članice, kao i na cijeli svijet. Kandidatkinja se usredsredila na referendum 2016. godine i dešavanja koja su se odvijala neposredno pred napuštanje Evropske unije 31. decembra 2020. godine. Posvetila je pažnju identifikaciji jezičkih sredstava u tri britanska novinska lista – *Guardianu*, *Independentu* i *Timesu* koji pripadaju različitim političkim usmjerenjima – ljevici, centru i desnici. Osvrnula se i na političku orijentaciju svakog lista ponaosob, njihovu opredijeljenost za ostanak u ili izlazak iz Evropske unije, objektivnost prilikom izvještavanja, kao i na to da li su ostali dosljedni svom stavu s početka kampanje.

Prilikom analize članaka, kandidatkinja je primijenila principe kritičke analize diskursa opisane u radovima Teuna van Dajka i Normana Ferklaфа. Kritička analiza diskursa se bavi složenim društvenim fenomenima koji, uz lingvistički zahtijevaju i multidisciplinarni pristup. Kandidatkinja se fokusirala na intertekstualnu analizu teksta koja pruža osvrt na društvena i kulturna događanja i omogućava efikasnije posredovanje između jezika i društvenog konteksta. Osim toga, primijenila je i okvir za analizu koji predlaže Teun van Dajk, a koji obuhvata nivoe makrostrukture i mikrostrukture. U radu se koristi model koji je objavljen u knjizi Igora Lakića

Diskurs, mediji, rat. Kandidatkinja je analizirala šezdeset novinskih članaka, tj. po dvadeset članaka iz svakog lista. Svakom novinskom listu posvećeno je jedno poglavlje, koje je podijeljeno na četiri teme: (1) referendum 2016. godine, (2) raspuštanje parlamenta, (3) prijevremeni izbori u decembru 2019. godine i (4) napuštanje Evropske unije 31. januara 2020. godine. Svakom listu pristupa se iz više uglova, pa je za svaku temu prvo bio obrađen lingvistički nivo makrostrukture i mikrostrukture, a nakon toga prikazan je i intertekstualni aspekt. Na kraju svakog poglavlja prikazala je rezime analize. Kombinacija lingvističke analize teksta i intertekstualne analize omogućila je da se ustanovi u kojoj mjeri je izvještavanje pomenutih listova uticalo na rezultate referenduma.

Istraživačka pitanja

Kandidatkinja se bavila pitanjima poput uticaja političke orijentacije medija i tržišta dnevnih listova na njihovo izvještavanje, kao i na odabir tema i jezičkih sredstava. Đurović se opredijelila za novinske listove – *Guardian*, *Independent* i *Times*, koji pripadaju različitim političkim usmjerenjima – ljevici, centru i desnici, što omogućava bolji uvid u dešavanja u Velikoj Britaniji. Fokus je, dakle, na ozbiljnoj štampi koja izvještava na kvalitetniji i pouzdaniji način, a koja je 2016. godine bila više naklonjena ostanku u Evropskoj uniji. Ipak, kandidatkinja se ne zadržava samo na referendumu, već nastavlja da prati ovaj događaj sve do izlaska Velike Britanije iz Evropske unije u januaru 2020. godine. Ovo istraživanje samim tim pruža uvid u to da li se i na koji način izvještavanje pisanih medija u Velikoj Britaniji promijenilo tri i po godine nakon referenduma.

Đurović navodi brojne primjere iz analiziranih novinskih članaka koji ilustruju uticaj političke orijentacije i ličnih stavova novinara na odabir leksičkih i sintaksičkih elemenata. Pored toga, kandidatkinja upoređuje način izvještavanja novinskih listova o referendumu 2016. godine, raspuštanju parlamenta, prijevremenim izborima u decembru 2019. godine i napuštanju Evropske unije 31. januara 2020. godine. U radu se ogleda sva složenost situacije koja je uslovljena političkim previranjima u Velikoj Britaniji, pri čemu je došlo do podijeljenosti u društvu, politici i štampi. Događanja u Velikoj Britaniji odrazila su se ne samo na Evropsku uniju i njene članice, već i na cijeli svijet. Referendum je pokrenuo brojna pitanja u vezi sa ekonomijom, migrantima, zdravstvenim sistemom, političkom neizvjesnošću, ali i onim što je za Britance najvažnije, a to su suverenost države i nacionalni identitet.

Iako mediji oblikuju javno mnjenje i teme koje će se plasirati čitaocima, kandidatkinja ističe da ne postoje istraživanja koja doprinose povezanosti između onoga što pišu mediji i rezultata glasanja.

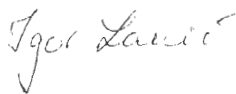
Zaključak Komisije

Kandidatkinja Ana Đurović uradila je vrlo detaljnu analizu izvještavanja tri britanska dnevna lista o Bregzitu. Analiza, zasnovana na pristupima analize diskursa i kritičke analize diskursa, sprovedena je vrlo minuciozno, kako na mikro, tako i na makro nivou. Kandidatkinja je u radu pokazala izuzetan smisao za lingvističku analizu, osvjetljavajući ne samo lingvističke aspekte korpusa, već i one ideološke, političke i medijske prirode, koji se reflektuju kroz funkcionalne cjeline na makro nivou, ali i kroz mikro nivo. Na ovaj način, kandidatkinja je demonstrirala da zna da analitički rasuđuje i da zauzima kritički odnos prema tekstu koji analizira.

Kandidatkinja je u radu koristila relevantnu i savremenu literaturu, a time i odgovarajuću metodologiju analize. Rad karakteriše sistematičnost, naučni stil i jasnoća u iznošenju zaključaka.

Komisija stoga daje pozitivno mišljenje na magistarski rad „Analiza diskursa štampanih medija o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije“ kandidatkinje Ane Đurović (broj indeksa 1/11) i predlaže Vijeću Filološkog fakulteta da ovaj izvještaj prihvati i kandidatkinji odobri odbranu rada.

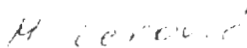
Komisija,

Prof. dr Igor Lakić, mentor

Prof. dr Milica Vuković Stamatović, predsjednica Komisije

Docent dr Marijana Cerović, članica komisije

UNIVERZITET CRNE GORE FILOLOŠKI FAKULTET			
Primijeno: 6.09.2021.			
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
01	2289		